

Německá ekonomika v lednu - březnu 2017

1. AKTUÁLNÍ EKONOMICKÝ VÝVOJ	S. 1
2. VNĚJŠÍ EKONOMICKÉ VZTAHY	S. 2
3. PODNIKATELSKÉ A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	S. 3
4. ENERGETIKA	S. 4
5. TÉMA MĚSÍCE – CENY I MÍRA REGULACE ELEKTŘINY V SRN V R. 2017 NA REKORDNÍ ÚROVNI	S. 5

1. Aktuální ekonomický vývoj

Národní účty	2016	IV/15	I/2016	II/2016	III/2016	IV/2016	Poslední čtvrtletí oproti předchozímu roku (%)
	YoY %	Změna oproti předchozímu čtvrtletí (%)					
Reálný HDP	1,9	0,3	0,7	0,4	0,2	0,4	1,2
Soukromá spotřeba	2,0	0,3	0,4	0,2	0,4	0,3	1,5
Veřejné výdaje	4,0	0,9	0,5	0,6	1,0	0,8	3,2
Hrubá tvorba fixního kapitálu (stroje a zařízení)	1,1	1	1,9	-2,3	-0,6	-0,1	-2,6
Stavební investice	3	2,2	2,3	-2,1	0,3	-0,3	1,3
Export	2,6	-0,6	-0,6	1,2	-0,4	1,8	3,3
Import	3,7	0,5	0,5	-0,1	0,2	3,1	4,5

Německá ekonomika na počátku r. 2017 pokračuje v růstu a navazuje na pozitivní vývoj ve 4. čtvrtletí 2016 (HDP + 0,4%). V lednu překvapivě posílila průmyslová výroba, nicméně poklesly zakázky i tržby v maloobchodu. Hlavním růstovým faktorem zůstává soukromá spotřeba zejm. v kontextu vynikajícího stavu trhu práce (nejnižší míra nezaměstnanosti od r. 1993; tvorba nových míst pokračuje) a vyššího růstu mezd. Ty i díky nízké inflaci vzrostly loni reálně o 1,8 %. Pozitivně přispívá i další zvyšování vládních výdajů. Naopak příspěvek zahraničního obchodu zůstává mírně negativní a negativní zůstává i míra investic, a to včetně stavebnictví v důsledku chladného zimního období. Hlavní indexy ekonomického sentimentu za první čtvrtletí odrážejí nejistotu ohledně ekonomického vývoje v tomto roce (zejm. ZEW-Konjunkturerwartungen), ale i mírně pozitivní očekávání. IFO Business Climate dosáhl v březnu nejvyšších hodnot od r. 2011 díky optimistickým očekáváním ve zpracovatelském průmyslu i pozitivnímu hodnocení a očekáváním ve stavebnictví. Akciové indexy DAX a MDAX od počátku roku rostly a v závěru března si připsaly + 6 %, resp. + 7 %. Prognózy vývoje německého HDP pro r. 2017 byly mírně sníženy, a to na 1,1 – 1,4%, pro r. 2018 se odhady pohybují mezi 1,6 % a 1,8 %.

Produkce, indexy, ceny, trh práce	2016	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Poslední měsíc YOY (%)
	Ø	2016	2016	2016	2016	2016	2017	2017	2017	
Průmyslová produkce (MoM)	1,2	3	-1,8	0,5	0,5	-2,4	2,8	-	-	6,6
Nové zakázky (MoM)	1,8	0,9	-0,6	4,8	-3,6	5,3	-7,4	-	-	5,1
Obrat v maloobchodě (MoM)	1,9	0,0	1,5	1,5	-0,7	0,6	-1	1,8	-	1,5
Export (MoM)	0,7	3,5	1,2	0,5	3,5	-2,8	2,7	-	-	11,7
Import (MoM)	1,3	1,9	-0,5	1,2	3,4	0,1	3	-	-	7,3
IFO Business Climate	108,3	106,2	109,5	110,4	110,4	111	109,9	111,1	112,3	5,2
ZEW Konjunkturerwartungen	Dlouhodobá středová hodnota: 24,1	0,5	0,5	6,2	13,8	13,8	16,6	10,4	12,8	297
Index nákupních manažerů	53,2	51,7	54,3	55	54,4	55,6	56,4	56,8	58,3	15
GfK index důvěry spotřebitelů	9,8	10	10,2	10	9,7	9,8	9,9	10,2	10	5,3
Spotřebitelské ceny (yoy)	0,0	0,4	0,7	0,8	0,8	1,7	1,9	2,2	-	
Výrobní ceny (yoy)	-1,7	-1,6	-1,5	-0,4	0,1	1	2,4	3,1	-	
Importní ceny (yoy)	-2,6	0,3	0,0	-0,6	0,3	3,5	6	7,4	-	
Počet nezaměstnaných (tis.)	2 689	2676	2676	2662	2638	2621	2604	2588	2572	-5,6
Volná pracovní místa (tis.)	655	665	671	677	680	684	688	692	696	9,6
Počet ekonomicky aktivních osob (tis.)	43 510	43603	43819	43952	44043	43893	43560	43624	-	1,4

2. VNĚJŠÍ EKONOMICKÉ VZTAHY

Zahraněční obchod SRN za rok 2016 – Dle očekávání dosáhl v loňském roce zahraniční obchod SRN nového rekordu – vyvezeno bylo zboží v hodnotě 1 207,5 mld. € (YOY: + 1,2 %), dovezeno za 954,6 mld. € (YOY + 0,6 %) a saldo zahraničního obchodu tak dosáhlo

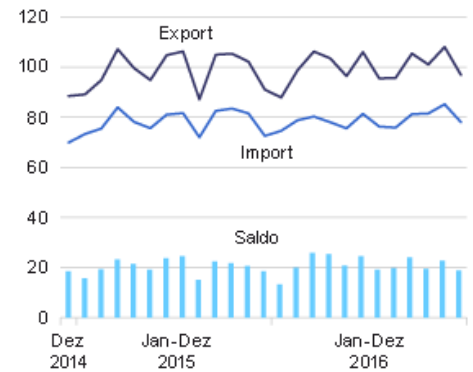
Zahraněční obchod SRN	Prosinec 2016	Leden až prosinec 2016	Porovnání s obdobím	
			Prosinec 2015	Leden až prosinec 2015
	Mld. Eur		%	
Export celkem	97,4	1207,5	6,3	1,2
Z toho:				
Země EU	54,1	707,9	5,2	2,2
Eurozóna	34,3	441,8	6,6	1,8
Mimo Eurozónu	19,8	266,1	2,8	2,8
Třetí země	43,3	499,6	7,7	-0,2
Import celkem	78,7	954,6	7,4	0,6
Z toho:				
Země EU	51,6	632,5	7,6	1,8
Eurozóna	35,2	428,9	7,1	0,7
Mimo Eurozónu	16,4	203,6	8,6	4,1
Třetí země	27	322,1	7,1	-1,7

252,9 mld. € (YOY: + 3,5 %).
Saldo výkonné bilance dosáhlo v r. 2016

rekordních 266 mld. € (YOY: + 5,3 %). Do států EU bylo v r. 2016 vyvezeno zboží v hodnotě 707,9 mld. € (YOY: + 2,2 %) a dovoz zboží činil 632,5 mld. € (YOY: + 1,8 %). Do zemí Eurozóny bylo vyvezeno zboží v hodnotě 441,8 mld. € (YOY: + 1,8 %) a dovezeno zboží za 428,9 mld. € (YOY: + 0,7 %). Do zemí EU mimo Eurozónu bylo v r. 2016 vyvezeno zboží v hodnotě 266,1 mld. € (YOY: + 2,8 %) a dovezeno zboží v hodnotě 203,6 mld. € (YOY: + 4,1 %). Do zemí mimo EU bylo vyvezeno v r. 2016 zboží za 499,6 mld. € (YOY: - 0,2 %) a zboží za 322,1 mld. € (YOY: - 1,7 %) bylo dovezeno do SRN.

Česko-německý zahraniční obchod v r. 2016 - dosáhl v r. 2016 rekordních 80,69 mld. € (meziročně + 6,6 %). Jak vývoz do SRN: 42,4 mld. € (meziročně + 8,2 %), tak dovoz ze SRN: 38,28 mld. € (meziročně + 4,9%) dosáhly v uplynulém roce historicky nejvyšších hodnot.

Außenhandel (Spezialhandel)
Mrd. EUR

2016 = vorläufiges Ergebnis
© Statistisches Bundesamt (Destatis), 2017

Positivní saldo ZO se ve prospěch ČR v r. 2016 zvýšilo o více než 50 % a činilo rekordních 4,12 mld. €. Více informací v níže uvedené tabulce a [ZDE](#).

Zahraněční obchod SRN - ČR v letech 2007 - 2016 (v tis. €)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Trend	Změna YOY v 2016 v %
ZO ČR - SRN												
Export	25869718	27548007	24005928	28701502	32684221	32492972	33010308	36760213	39193412	42403909		8,2
Import	26094736	27600612	22032013	26708243	30824483	31287119	31053689	33469139	36479917	38281339		4,9
Obrat	51964454	55148619	46037941	55409745	63508704	63780091	64063997	70229352	75673329	80685248		6,6
Saldo	-225018	-52605	1973915	1993259	1859738	1205853	1956619	3291074	2713495	4122570		52

Zdroj: Spolkový statistický úřad

Zbrojní exporty za r. 2016 - Podle předběžných čísel byla v roce 2016 vydána **povolení na vývoz zbraní** ve výši 6,88 miliard EUR, což je téměř o miliardu méně než v roce 2015. Z dané sumy směřovalo 3,19 miliard EUR (46%) do zemí EU, NATO a dalších partnerských zemí. 3,69 miliard EUR mířilo do třetích zemí (zejm. loď pro alžírské námořnictvo a víceúčelové vrtulníky na ochranu hranic Saudské Arábie). Nicméně export malých ručních zbraní narostl v roce 2016 o 15 milionů EUR na 47 milionů EUR, z čehož se však vývoz do třetích zemí se nezměnil (16,4 milionů EUR).

3. PODNIKATELSKÉ A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

V Německu došlo k 1. lednu 2017 ke zvýšení minimální mzdy na 8,84 € / h (brutto), což odpovídá zvýšení o 4 % (2015-2016 platila sazba 8,50 € / h). Nová výše minimální mzdy platí pro všechny zaměstnance od 1. 1. 2017 (pro řadu sektorů však platí zvláštní, tzv. [sektorové minimální mzdy](#), které jsou vyšší než plošná minimální mzda), nicméně pro lesnictví, zahrádkářství, východoněmecký textilní průmysl, roznašeče novin a sezónní pracovníky platí výjimky, a to min. mzda 8,50 € / h, resp. minimální mzda v plné výši až od 1. 1. 2018.

K 1. 4. 2017 došlo ke zpřísnění agenturního zaměstnávání, a to na základě novely zákona o převádění zaměstnanců (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz, AÜG). Maximální doba agenturního zaměstnávání bude omezena na 18 měsíců s tím, že po 9 měsících (s výjimkami až po 15 měsících) bude platit princip equal-pay, tj. agenturní zaměstnanci obdrží stejnou mzdu jako kmenoví zaměstnanci daného podniku. Pro podniky bez kolektivních smluv platí následující: pokud nemají sjednanou otevírací doložku, maximální doba trvání vypůjčení zaměstnanců je 24 měsíců, pokud otevírací doložka sjednána je a stojí v ní maximální doba trvání vypůjčení, platí tato doložka v plném rozsahu. Nutné je však uzavření provozní dohody. Změna se bude týkat i agenturních zaměstnanců ze zahraničí včetně ČR.

Také půjčující subjekty, které nejsou vázány tarify, mohou vypůjčené zaměstnance zaměstnávat déle. Buď kolektivní smlouvu na maximální dobu trvání jedna ku jedné s pomocí provozní dohody, nebo použijí v kolektivní smlouvě otevírací doložku. Pokud není otevírací doložkou sjednána maximální doba trvání, mohou půjčující subjekty nevázané kolektivními smlouvami sjednat vypůjčení na maximálně 24 měsíců. Pokud v otevírací doložce stojí maximální doba trvání (např. 48 měsíců), je možné otevírací doložku používat v plném rozsahu. K tomu je nutné uzavření provozní dohody.

Vládní koalice se shodla na **zvýšení hranice okamžitých odpisů pro drobný hmotný majetek (geringwertige Wirtschaftsgüter)**. Od 1. ledna 2018 bude možné odepsat například kancelářské potřeby, psací potřeby či tablety v hodnotě 800 EUR (oproti současným 410 EUR). Tímto se mj. sníží byrokratické a finanční zatížení zejm. MSP a OSVČ a podpoří investice. Za současných podmínek musí podnikatelé tyto statky odepisovat po dobu často delší než 5 let.

Mýtné pro nákladní automobily – Od poloviny roku 2018 bude **rozšířen výběr mýtného pro nákladní automobily** na všechny spolkové silnice (silnice 1. třídy spojující spolkové země). Nové mýtné se bude vztahovat na 37 000 km silnic 1. třídy. V současnosti je mýtné nutno zaplatit na 12 800 km spolkových dálnic a 2 300 km silnic dálničního typu. Podrobnosti jsou k dispozici [ZDE](#).

Mýtné pro osobní automobily - Dne 24. 3. 2017 Německý spolkový sněm schválil přijetí zákona o **mýtu pro osobní automobily**. Mýto by mělo platit od roku 2019. Němečtí řidiči nebudou zavedením mýta žádným způsobem zatíženi (finančně ani administrativně). Majitelé ekologických vozů emisní třídy EURO 6 budou do budoucna platit (prostřednictvím daně z motorových vozidel) méně než v současnosti. Zahraniční řidiči budou mít možnost kromě roční známky zvolit i další, a to s kratší platností na 10 dní či dva měsíce, sazby viz níže:

Stupeň EURO	Sazby mýtného		
	Cena roční známky	Cena 10 denní známky	Cena 2 měsíční známky
1	0,- < 20,- EUR	2,50 EUR	7,- EUR
2	20,- < 40,- EUR	4,- EUR	11,- EUR
3	40,- < 70,- EUR	8,- EUR	18,- EUR
4	70,- < 100,- EUR	14,- EUR	30,- EUR
5	100,- < 130,- EUR	20,- EUR	40,- EUR
6	130,- EUR	25,- EUR	50,- EUR

Příklad: dálniční známky pro Škodu Fabia, EURO 4, 1390 cm³: roční známka viz výše 28,- EUR tj. 2. stupeň, 10 denní známka 4,- EUR, 2 měsíční známka 11,- EUR.

Dálniční známky nebudou v papírové, nýbrž v elektronické podobě (E-viněta) a bude je možno pořídit pomocí aplikace pro mobilní telefony nebo tablety či přes internet. Známky bude možno pořídit i fyzicky na vybraných místech. Roční známka bude mít platnost 1 rok od vyznačení její platnosti, nebude tedy platit kalendářní rok. Výběr mýta prostřednictvím známek bude vázán na konkrétní SPZ, přičemž bude zajištěna ochrana dat. Tyto údaje včetně obrazových budou uchovávány po nezbytně nutnou dobu, poté budou ze systému odstraněny. Kontrola výběru mýta bude jak prostřednictvím získaných dat, tak i namátkovými kontrolami na dálnicích, stacionárními a mobilními kontrolními zařízeními, jakož i vozy policie.

Spolková rada schválila Zákon o reformě smluvního stavebního práva, který upravuje **vztahy mezi stavebními společnostmi a jejich klienty**. Tato změna, která vstoupí v platnost k 1. 1. 2018, poskytne větší práva a ochranu zákazníkům, než je tomu doposud. Nově musí stavební společnosti vydat spotřebiteli před uzavřením smlouvy popis stavby, vč. jejich nejdůležitějších charakteristik. Tento dokument může sloužit jako podklad pro zhotovení smlouvy nebo při žádosti o půjčku, ale i pro kontrolu průběhu stavby jako důkazní materiál. Zákon rovněž určuje nové výpovědní lhůty smluv pro spotřebitele – 14 dní po uzavření bez udání důvodů a 1 rok a 14 dní při neplnění povinností stavitelem. Změní se rovněž možnosti přepracování smluvních podmínek na základě nepředvídatelných okolností a to včetně případných dodatečných nákladů či přebytků. Podrobnosti najdete v [newsletteru 4/2016](#) a v německém jazyce [ZDE](#).

Využití marihuany v medicíně - V březnu vstoupil v platnost zákon o **využití marihuany**. Lékaři tedy mohou těžce nemocným naordinovat konopné léky pro zmírnění bolesti nebo na hojení. Náklady ponese zdravotní pojišťovna a o import, kontrolu kvality a rozdělení konopí se postará [státní agentura pro konopí](#). Vlastní pěstování a užívání jako omamnou látku zůstává nadále zakázáno.

Německý spolkový sněm uzákonil princip „stejných mezd za stejnou práci“ odhlasováním **zákona o spravedlivých mzdách**. Ten reaguje na rozdíl ve mzdách mužů a žen, který údajně dosáhl 21 %. V praxi to bude znamenat, že v podniku s více než 200 zaměstnanci bude mít každý možnost srovnání svého platu s průměrnými měsíčními příjmy personálu opačného pohlaví zastávajícího stejnou pozici. V podnicích s tarifním systémem odměn se pak budou moci jednotlivci obrátit na odbory, případně na samotného zaměstnavatele.

4. ENERGETIKA

Hydraulické štěpení (Fracking) u komerční těžby břidlicového plynu je minimálně do roku 2021 v SRN zakázáno. S platností od 11. února jsou povoleny pro vědecké účely pouze čtyři zkušební vrty, ke kterým je navíc nutné získat aktuální povolení zemské vlády. Do roku 2021 tak musí Spolkový sněm rozhodnout o budoucnosti „frakování“ v SRN.

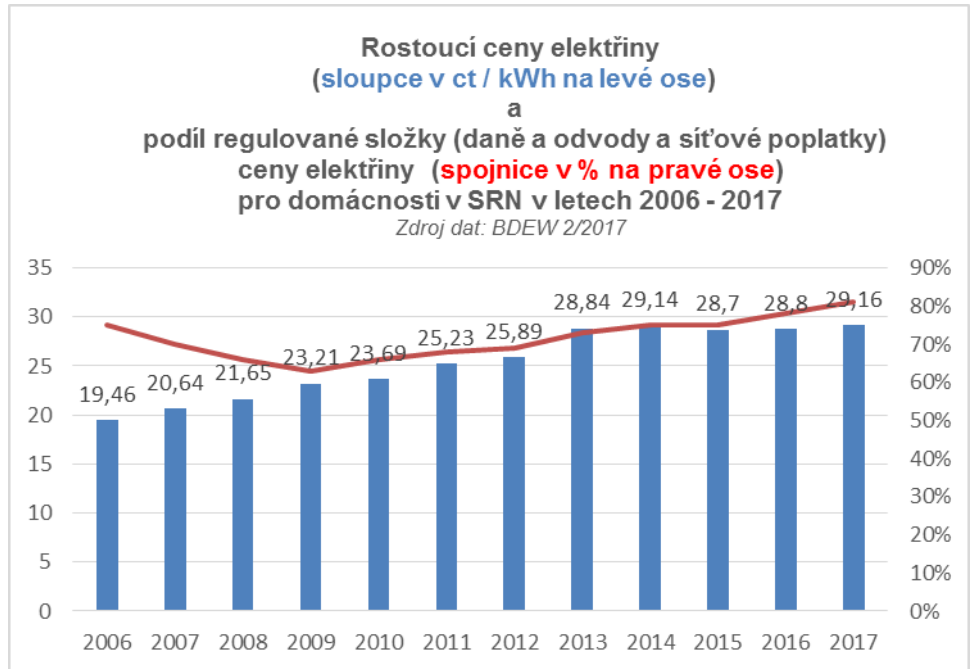
Počet dobíjecích stanic pro elektromobily v SRN ke konci minulého roku dosáhl 7407, díky navýšenému financování druhé vlny programu na rozvoj elektromobility. V druhé polovině 2016 přibýlo 890 nových zásuvek (z toho 292 rychlodobíjecích), což je téměř 12% navýšení. 1142 DE měst či obcí je nyní vybaveno alespoň jednou veřejnou dobíjecí zásuvkou. Vedoucími regiony jsou co do počtu Severní Porýní – Vestfálsko (1603 zásuvek), Bádensko – Württembersko (1494 zásuvek) a Bavorsko (1080 zásuvek). Mezi městy v tomto ohledu vyniká Berlín (536), Stuttgart (375) a Hamburg (292). S dotacemi ve výši 10 milionů Euro tak od začátku března 2017 SRN ještě urychlilo výstavbu dobíjecích stanic, z nichž 2500 bude rychlodobíjecích.

Dne 24. 3. schválil Německý spolkový sněm **zákon o jaderném úložišti**. Dosavadní výběr probíhající desítky let má začít od zнова. Podle návrhu zákona, který vytvořila velká koalice ve spolupráci se Zelenými, má být upuštěno od doposud vytipovaných míst a prozkoumáno znovu celé území SRN. Doposud byly nejčastěji zmiňovány oblasti Gorleben (Dolní Sasko), Waddekath (Sasko-Anthalsko), Wahn (Dolní Sasko), Zwischenahn (Dolní Sasko) a Gülze-Sumte (Dolní Sasko/Meklenbursko-Přední Pomořansko). Nový návrh dále stanovuje, že by se na celém procesu měli více podílet také občané. Výběr má být dokončen nejpozději v roce 2031. Diskuse se vedou také kvůli typu podloží. Právě charakter půdního podkladu používají spolkové země Sasko a Bavorsko jako argument pro vyřazení z výběru. Podle odborníků je však i jejich území vhodné. Ke všem spolkovým zemím by tak mělo být přistupováno jako k potenciálním kandidátům.

5. TÉMA MĚSÍCE – CENY I MÍRA REGULACE ELEKTŘINY V SRN V R. 2017 NA REKORDNÍ ÚROVNI

V [minulém newsletteru](#) jsme informovali o rekordní výši poplatků na podporu OZE (EEG-Umlage) i její celkové výši pro r. 2017. Letošní rok však přinesl další dva nechvályhodné rekordy, které přímo souvisí se subvencemi OZE, potažmo Energiewende. Jedním je nejvyšší cena elektřiny od znovusjednocení SRN, tím druhým pak podíl regulované složky na ceně elektřiny (81 %, z toho 26 % síťový poplatek a rekordních 55 % daně a odvody). Právě kvůli státním zásahům a regulaci patří ceny elektřiny v Německu v rámci EU k těm nejvyšším, a to i přes významný pokles ceny silové elektřiny od r. 2009. Jen pro zajímavost, daně a odvody (bez síťového poplatku) vzrostly dle Svazu německé energetiky a vodohospodářství (BDEW) od r. 1998 o 294 %. Např. loni tak německé domácnosti zaplatily ihned po těch dánských druhou nejvyšší cenu elektřiny v EU, průmyslové podniky (bez výjimek, které požívají některé podniky) pak dokonce cenu nejvyšší. Vysoké ceny elektřiny snižují konkurenceschopnost německé ekonomiky a tuzemské podniky dlouhodobě považují hospodářskou politiku (43 %) a ceny energií (32 %) za dvě ze čtyř největších rizik pro hospodářský vývoj (viz [průzkumy DIHK](#)).

Zdroje:

www.bundesregierung.de, Deutsche Bundesbank, Deutsche Bank Research, Commerzbank, Destatis, Bundesbank, Handelsblatt, ifo Institut, ZEW, DIHK, www.finanzen.net, DIW, Wirtschaftswoche, F.A.Z.; LOH Rechtsanwälte (www.loh.de), BDEW, Bundesnetzagentur, Germany Trade and Invest, BDI

Zpracovali:

PhDr. Tomáš Ehler, MBA (vedoucí Obchodně-ekonomického úseku, Velvyslanectví ČR v Berlíně)
Ing. Petr Jaroš; Bc. Tereza Petráňová, M.A.; Bc. Johana Horáková; Bc. Petra Adamková (Obchodně-ekonomický úsek, Velvyslanectví ČR v Berlíně)

Obchodně-ekonomický úsek, Velvyslanectví ČR, Wilhelmstr. 44, 10117 Berlin, SRN / Bundesrepublik Deutschland, Tel.: +49-30-22638195, Fax: +49-30-22638198, E-Mail: commerce_berlin@mzv.cz, <http://www.mzv.cz/berlin>